



HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 24. marts 2026

Sagen er behandlet for lukkede døre. Det er forbudt offentligt at gengive, hvad der er foregået i retsmødet, og at offentliggøre navn, stilling eller bopæl eller på anden måde identiteten på nogen af de personer, der er nævnt i sagen.

Sag BS-59797/2025-HJR
(2. afdeling)

F
(advokat Johan Hartmann Stæger)

mod

M
(advokat Peter Ølholm)

I tidligere instanser er afsagt dom af Familieretten i København den 13. maj 2025 (BS-5968/2025-KBH) og af Østre Landsrets 17. afdeling den 1. september 2025 (BS-28778/2025-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Hanne Schmidt, Kurt Rasmussen, Jens Kruse Mikkelsen, Søren Højgaard Mørup og Mohammad Ahsan.

Påstande

Appellanten, F, har påstået familierettens dom stadfæstet, subsidiært at der fastsættes samvær, herunder feriesamvær, mellem B og F efter Højesterets skøn.

Indstævnte, M, har nedlagt påstand om, at sagen udsættes på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols behandling af sag nr. ... (M og A mod Danmark).

M har subsidiært påstået frifindelse over for Fs påstand om samvær samt nedlagt selvstændig påstand om, at samværet mellem B og F fastsættes til søndag i lige uger fra kl. 10.00-16.00.

M har i øvrigt anmodet om, at sagen udsættes med henblik på, at der gennemføres en børnesamtale ved Familieretshuset til belysning af Bs perspektiv, inden Højesteret træffer afgørelse.

Supplerende sagsfremstilling

Ved afgørelser af 17. november 2025 meddelte Familieretshuset F – med henvisning til landsrettens dom – afslag på hans ansøgninger om feriesamvær med B i juleferien 2025/26 og i vinterferien 2026.

Familieretshuset oplyste den 17. november 2025 F følgende om gennemførelsen af en børnesagkyndig undersøgelse:

”Familieretshuset behandler for tiden en sag om samvær for

B

Alle 3 forældre har nu givet samtykke til at medvirke i en børnesagkyndig undersøgelse. Kopi vedlægges til de andre.

Vi går derfor i gang med at finde den psykolog, som skal lave undersøgelsen.

Alle 3 forældre har ønsket rettelser i opdraget i undersøgelsen. Familieretshuset fastholder, at opdraget er fyldestgørende til formålet at understøtte at familieretten kan træffe en samlet afgørelse om Bs samvær med F og A.

Vi kan oplyse, at et opdrag til en børnesagkyndig undersøgelse ikke handler om hvad forældrene hver især ønsker oplyst, men om hvad Familieretshuset vurderer skal undersøges til brug for sagen.

Hvis en eller flere forældre ikke ænser at deltage i undersøgelsen med det nuværende opdrag, vil sagen blive sendt til familieretten uden yderligere oplysning. Det vil være op til familieretten at vurdere, hvilken betydning det manglende samtykke skal have.

Vi orienterer jer, når vi har fundet psykologen.”

Det er oplyst, at psykolog B den 28. januar 2026 er udmeldt til at udarbejde den børnesagkyndige undersøgelse, men at denne undersøgelse endnu ikke er påbegyndt.

Parterne har afgivet skriftlige partsforklaringer af 2. februar 2026 til Højesteret.

Anbringender

F har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at udsætte sagen på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols behandling af klagen over afslaget på at genoptage faderskabssagen.

Der er heller ikke grundlag for at udsætte sagen med henblik på, at der gennemføres en børnesamtale, idet sagen er tilstrækkeligt oplyst. I den sammenhæng bemærkes, at den eneste årsag til, at der endnu ikke er gennemført en børnesagkyndig undersøgelse, hvor Bs perspektiv er blevet belyst, er, at M siden begyndelsen af 2024 systematisk har modsat sig, at der blev gennemført en sådan undersøgelse.

En afgørelse om omfanget af samvær mellem barnet og barnets retlige forælder skal ikke påvirkes eller forsinkes af, at en tredje person har ansøgt om samvær med barnet. Det skyldes, at dansk ret ikke indeholder hjemmel til at lade et barns ret til samvær med sine retlige forældre blive påvirket eller forsinket af en ansøgning af den nævnte karakter. En sådan konsekvens vil i øvrigt være i strid med de grundlæggende principper i dansk familieret om, at et barn har to – og ikke flere end to – retlige forældre, og at retligt forældreskab medfører, at barnet har ret til samvær med de to retlige forældre, herunder ret til at bevare og fastholde dette samvær.

Hertil kommer, at forældreansvarsloven er opbygget efter en tydelig systematik, hvorefter samvær mellem barnet og dets retlige forældre reguleres særskilt og med forrang i § 19, mens samvær med andre end forældre kun kan fastsættes efter § 20 og § 20 a. Denne sondring afspejler, at barnets relation til sine retlige forældre har en særlig status og beskyttelse, hvilket indebærer, at en tredje persons ansøgning om samvær med barnet ikke skal påvirke eller forsinke den retlige forælders samvær med barnet.

Der er endvidere en betydelig risiko for, at det er i strid med barnets rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, hvis et barn bliver forhindret eller besværet i at bevare sit samvær med sine retlige forældre, fordi der også eventuelt skal fastsættes samvær mellem barnet og alle mulige andre.

Det vil være bedst for B at have samvær med ham som bestemt af familieretten. Det skyldes, at han siden Bs fødsel har udvist kontinuerligt engagement i Bs opvækst og en kontinuerlig interesse i at være en del af Bs liv og hverdag. Hertil kommer, at B siden parternes samlivsophævelse i december 2019 jævnligt har haft samvær med ham, og at B har profiteret af dette samvær. Det må også tages i betragtning, at han den 20. oktober 2022 har bedt om udvidelse af samværet, og at B på trods af ansøgningen nu som næsten 7-årig har det samme samvær med ham, som B havde som 3-årig.

En progression i samværet skal ikke – som landsretten forudsætter i dommen – nødvendigvis afvente en børnesagkyndig undersøgelse, når barnets trivsel, stabilitet og tidligere udvidede samvær tydeligt taler for, at den optrapning, som familieretten fastsatte, bør videreføres.

M har anført navnlig, at sagen bør udsættes på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols behandling af klagen over afslaget på at genoptage faderskabssagen, idet Menneskerettighedsdomstolens dom kan få den konsekvens, at Danmark skal genoptage behandlingen af As ansøgning om at blive udlagt som retlig far for B.

Endvidere bør sagen udsættes med henblik på, at Familieretshuset gennemfører en børnesamtale med B, der nu er næsten 7 år, og som aldrig selv er blevet hørt.

Forældrebegrebet i dansk ret skal fortolkes i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Der henvises til familierettens dom af 3. juli 2025, hvori retten afviste brugen af et formelt forældrebegreb, efter hvilket et barn højst kan have to forældre. Familieretten fastslog udtrykkeligt, at forældreansvarslovens § 20, stk. 2, skal fortolkes i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og lagde til grund, at den nationale afgrænsning skal vige, hvis den i praksis afskærer en konkret vurdering af, hvad der er til barnets bedste.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis om et barns ret til samvær med sin biologiske far, at der skal foretages en realitetsbedømmelse, hvor barnets perspektiv belyses. Det indebærer, at Bs tilknytning til A og betydningen af denne kontakt for B skal belyses, inddrages og tillægges relevant vægt i den foreliggende sag.

Det er ikke bedst for B, at samværet med F udvides, eller at hans samvær med A indskrænkes. Familierettens samværsordning er for vidtgående som følge af den helt særlige situation, B er i. B har siden foråret 2022 haft et fast og omfattende samvær med A, og hun og A har et godt og nært samarbejde om B. En fastsættelse af yderligere samvær med F vil derfor gribe ind i en etableret hverdag, som B trives i.

Det taler også imod en udvidelse af Bs samvær med F, at der i den sag, der behandles i Familieretshuset vedrørende fastsættelse af Bs samvær med A, er taget skridt til, at der skal gennemføres en børnesagkyndig undersøgelse, og at der herefter skal foretages en helhedsvurdering, hvor der skal tages hensyn til Bs konkrete forhold og hverdag med henblik på at undgå uforenelige ordnin-

ger. Der er i øvrigt et misforhold mellem den juridiske konstruktion og den faktiske omsorgs- og tilknytningsvirkelighed, som ikke kan håndteres uden en konkret og opdateret belysning af Bs perspektiv.

Hun har i øvrigt ikke modsat sig gennemførelsen af en børnesagkyndig undersøgelse, men har afsøgt muligheden for at tilpasse opdraget, således at både voldshistorikken og A indgik i opdraget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

I forbindelse med, at M den 12. juli 2019 fødte barnet B, blev F på baggrund af en ansvars- og omsorgserklæring registreret som far til B.

Den 19. december 2019 ophævede M og F samlivet, og siden samlivsophævelsen har B, der nu er 6 år og 8 måneder, i varierende omfang haft samvær med F.

I forlængelse af, at en privat indhentet dna-test i foråret 2022 viste, at A med større end 99,99 % sandsynlighed er biologisk far til B, anmodede han og M i sommeren 2022 om genoptagelse af faderskabssagen. Højesteret stadfæstede ved kendelse af 8. oktober 2024 (UfR 2025.28), at faderskabssagen ikke skulle genoptages. M og A har indbragt afslaget på genoptagelse af faderskabssagen for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Parallelt med faderskabssagen har den foreliggende sag om bl.a. Fs ansøgning af 20. oktober 2022 til Familieretshuset om udvidelse af Bs samvær med ham verseret.

Efter aftale med M har B siden foråret 2022 haft samvær med A. Mens den foreliggende sag verserede, ansøgte A Familieretshuset om at fastsætte samvær mellem B og ham. Familieretshuset afviste at behandle samværsansøgningen, men Familieretten i København hjemviste ved dom af 3. juli 2025 sagen til fornyet behandling i Familieretshuset. I forlængelse af denne dom samt landsrettens dom i den foreliggende sag har Familieretshuset besluttet at gennemføre en børnesagkyndig undersøgelse, som ifølge Familieretshusets brev af 17. november 2025 har til formål "at understøtte at familieretten kan træffe en samlet afgørelse om Bs samvær med F og A".

For Højesteret angår sagen omfanget af Bs samvær med F.

Udsættelse af sagen

M har i første række gjort gældende, at sagen bør udsættes på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols behandling af klagen over afslaget på genoptagelse af faderskabssagen, ligesom sagen bør udsættes på, at der ved Familierets-
huset gennemføres en børnesamtale med B, inden Højesteret træffer afgørelse.

Højesteret finder, at der ikke er grundlag for at udsætte sagen på Menneskeret-
tighedsdomstolens behandling af spørgsmålet om genoptagelse af faderskabs-
sagen.

Endvidere finder Højesteret, at der ikke er grundlag for at udsætte sagen på, at
der gennemføres en børnesamtale med B. Højesteret har herved lagt vægt på, at
sagen på grundlag af de foreliggende oplysninger – herunder parternes forkla-
ringer og udtalelserne fra Bs daginstitution om, at B trives – er tilstrækkeligt op-
lyst til, at der kan træffes afgørelse.

Generelt om fastsættelse af samvær med henholdsvis en retlig og en biologisk forælder

Efter forældreansvarslovens § 19, stk. 1, skal barnets forbindelse med begge for-
ældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det
ikke har bopæl hos.

Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan der efter anmodning
træffes afgørelse herom, og samværet fastsættes ud fra en konkret vurdering af
barnets forhold, jf. lovens § 21, stk. 1 og 2.

Afgørelse om samvær skal – som andre afgørelser efter loven – træffes ud fra,
hvad der er bedst for barnet, jf. lovens § 4, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til børneloven, der regulerer bl.a. fastlæggelse af
faderskab, at loven bygger på et retligt statusbegreb om faderskab som betin-
gelse for, at familieretlige retsvirkninger mv. kan indtræde, jf. Folketingsti-
dende 2000-01, tillæg A, lovforslag nr. L 2, afsnit 2.1, s. 36. I overensstemmelse
hermed forudsætter den familieretlige lovgivning, herunder forældreansvarslo-
ven, at et barn kan have to – og kun to – retlige forældre, jf. bl.a. forældrean-
svarslovens § 19, stk. 1, der taler om "begge forældre".

Andre pårørende – herunder f.eks. en biologisk far, der ikke er retlig far – kan
anmode om samvær efter forældreansvarslovens § 20, stk. 2, om samvær med
barnets nærmeste pårørende, som det er knyttet til.

Bestemmelsen i § 20, stk. 2 – der efter sin ordlyd er begrænset til tilfælde, hvor
der ikke er eller kun i yderst begrænset omfang er samvær med den forælder,
barnet ikke har bopæl hos – må i nødvendigt omfang fortolkes i overensstem-
melse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til

privatliv og familieliv. Det bemærkes herved, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende artikel 8 må forstås på den måde, at myndighederne i tilfælde, hvor f.eks. en biologisk far af de retlige forældre helt nægtes samvær eller anden kontakt med barnet, ikke kan meddele den biologiske far afslag på samvær eller anden kontakt med barnet uden at have foretaget en vurdering af de involverede interesser, herunder af hvad der er bedst for barnet, jf. bl.a. Menneskerettighedsdomstolens dom af 21. december 2010 i sagen Anayo mod Tyskland (sag nr. 20578/07) samt dom af 15. september 2011 i sagen Schneider mod Tyskland (sag nr. 17080/07).

Forældreansvarslovens § 20 har dog efter forarbejderne kun betydning, hvis bopælsforælderen ikke frivilligt går med til, at barnet har kontakt med den eller de pågældende pårørende, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 133, s. 4494. Hertil kommer, at der efter lovens § 21, stk. 1, alene kan træffes afgørelse om samvær, hvis der er uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær.

Det er i de oprindelige forarbejder til § 20 forudsat, at afgørelse om samvær efter bestemmelsen skal træffes under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, idet det dog ikke er tanken, at de pårørende skal have samvær i samme omfang som forældre, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lovforslag nr. L 133, s. 4495. I forarbejderne til en efterfølgende lovændring, hvor § 20 fik sin nuværende ordlyd, jf. lov nr. 600 af 18. juni 2012, er det anført, at samværet fremover efter en konkret vurdering vil kunne have et omfang svarende til det samvær, som kan fastsættes med forældre, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, lovforslag nr. L 157, s. 26. Sidstnævnte forudsætning knytter sig imidlertid til de tilfælde, der direkte er omfattet af forældreansvarslovens § 20, dvs. hvor en eller begge (retlige) forældre er døde, jf. stk. 1, eller hvor der ikke eller kun i yderst begrænset omfang er samvær med den (retlige) forælder, barnet ikke har bopæl hos, jf. stk. 2.

Højesteret finder, at det følger af det anførte, at der skal foretages en samlet vurdering af, hvad der er bedst for barnet, jf. forældreansvarslovens § 19, jf. § 21, stk. 2, jf. § 4, stk. 1, når der træffes afgørelse om omfanget af et barns samvær med en retlig forælder i et tilfælde, hvor barnet har både en retlig forælder og en biologisk forælder, som det ikke har bopæl hos, men har samvær med. Loven ligestiller ikke andre pårørende med retlige forældre med hensyn til omfanget af samvær. Den omstændighed, at der også er eller skal være samvær med en biologisk forælder vil derfor normalt kun føre til, at samværet med en retlig forælder indskrænkes i meget begrænset omfang, i forhold til hvad samværet ellers ville være blevet fastsat til.

Fastsættelse af samvær i den konkrete sag

Efter Fs og Ms samlivsophævelse i december 2019 har B som nævnt haft samvær med F. Samværet har i perioden maj 2022 til maj 2025 bestået bl.a. i en overnatning i lige uger fra lørdag til søndag. Efterfølgende er overnatningerne blevet optrappet, og siden landsrettens dom af 1. september 2025 har B haft samvær med F i lige uger fra fredag til søndag samt onsdag eftermiddag i ulige uger. Endvidere har B haft samvær med F i juleferien 2024/25 samt i vinterferien, sommerferien og efterårsferien i 2025. B har også samvær med A efter aftale med M.

På denne baggrund og henset til Bs alder og oplysningerne om hans gode trivsel finder Højesteret, at familierettens dom for så vidt angår Bs samvær med F skal stadfæstes med de nødvendige tilpasninger, der fremgår nedenfor.

Med Højesterets afgørelse afsluttes behandlingen af Fs anmodning fra oktober 2022 om udvidelse af Bs samvær med ham.

Som nævnt verserer der som følge af familierettens upåankede dom af 3. juli 2025 en anden sag i Familieretshuset om fastsættelse af Bs samvær med A efter forældreansvarslovens § 20, stk. 2. Højesteret forudsætter, at Familieretshuset behandler en eventuel ansøgning fra M om begrænsning af Bs samvær med F i forbindelse med behandlingen af As ansøgning om samvær, så der under inddragelse af den børnesagkyndige undersøgelse, som er iværksat, kan fastsættes samvær efter de ovenfor anførte principper i forhold til F og A under hensyntagen til Bs forhold og hverdag.

Konklusion

Højesteret ændrer landsrettens dom, således at familierettens dom for så vidt angår Bs samvær med F stadfæstes med de nødvendige tilpasninger, der er bestemt nedenfor.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom ændres, således at B, født den ..., skal have weekend- og hverdagssamvær med F fra fredag i lige uger med afhentning i skole til mandag i ulige uger med aflevering i skole samt i ulige uger fra onsdag med afhentning i skole til torsdag med aflevering i skole.

Fra den 1. juni 2026 skal B være hos F fra torsdag i lige uger med afhentning i skole til mandag i ulige uger med aflevering i skole samt fra onsdag til torsdag i ulige uger med aflevering og afhentning i skole.

Endvidere ændres landsrettens dom for så vidt angår feriesamværet, der fastsættes således:

Sommerferie:

B skal have sommerferie med F og M i 7 + 14 dage med hver.

Ferien begynder en mandag kl. 10 og slutter en mandag kl. 10.

Forældrene vælger først på skift. M vælger først i ulige år. F vælger først i lige år. Der skal gives skriftligt besked til den anden senest den 1. maj 2026 og i de efterfølgende år senest den 1. marts. Såfremt der ikke rettidigt er givet besked, overgår retten til at vælge til den anden, som herefter skal vælge og give skriftlig besked inden den 15. maj 2026 og inden den 1. april i de efterfølgende år.

Den, der vælger ferie, skal lægge ferien, således at den anden har mulighed for at holde minimum 2 ugers ferie i træk med B.

Efterårsferie:

B skal være hos F i efterårsferien i ulige år fra fredag i uge 41 til mandag i uge 43.

B skal være hos M i efterårsferien i lige år fra fredag i uge 41 til mandag i uge 43.

Jul/nyttår:

B skal være hos M i julen i lige år og hos F i julen i ulige år. Ferien med B begynder den dag, skoleferien begynder, og varer til den 27. december kl. 12.

B skal være hos M over nytåret i ulige år og hos F i lige år. Ferien med B begynder den 27. december kl. 12 og varer til skolestart med aflevering i skole.

Vinterferie:

B skal være hos F i vinterferien i ulige år fra fredag i uge 6 til mandag i uge 8.

B skal være hos M i vinterferien i lige år fra fredag i uge 6 til mandag i uge 8.

Påskeferie fra 2027:

B skal være hos M i påsken i ulige år fra fredag inden palmesøndag til tirsdag morgen efter 2. påskedag.

B skal være hos F i påsken i lige år fra fredag inden palmesøndag til tirsdag morgen efter 2. påskedag.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.